

İflahsızın Yusuf (Orhan Kemal'in "Gurbet Kuşları" adlı Romanı) **Dışa Dönük**

Karakter Çukurova'da duvar ustalığını öğrendikten sonra köyüne dönen Yusuf bir süre sonra karısını kaybeder ve çocukları ile kalır. Oğlunun para kazanması için İstanbul'a gitmesine müsaade eden Yusuf, bin bir nasihat ettiği oğluna karşı oldukça bilmiş davranır. Oğlunun işlerinin yolunda gitmesi üzerine aldığı mektup ile iki oğlu ve kızı Ümmü ile trenle İstanbul'a göçen Yusuf ve ailesi oğlunun yaşamında kendine yer edinmeye çalışır. İnsanlarla çok kolay iletişim kuran Yusuf, içinde duygularını tutamayacak kadar konuşkan bir kişidir. Uyanık ve kurnaz olduğunu düşünse de İstanbul yaşamına ayak uyduramaz, oğlunun kendisinden fazla bilgisi olmasını da kabullenmeyip, onun demesi ile İstanbul'a geldiğine dahi pişman olur. Oğluna karşı büyük hırs ve küçümseme ile dolar. İnsanlara yalakalık yaparak bir yere gelebileceğine inanır. Asi ve sinirli bir baba olan Yusuf, yaşadıklarını gururuna yediremez, gelini Ayşe'ye ve Memed'e öfke doludur. Hüseyin Korkmaz'ın kendisine oğlunun yerine verdiği iş ile ihya olan Yusuf, oğlunu ikinci plana atar, hatta tüm çocuklarının aynı şekilde kendini saymayacağını düşünür.

Aktiviteler Köyde iken köy kahvesinde vakit geçiren Yusuf, İstanbul'a göçtükten sonra Hüseyin Korkmaz ile aynı sofralarda yer içer olur. Birlikte iyi anlaştıklarına inanan ikili Hüseyin'in karısı yokken görüşürler. Her sinirlendiğinde sigara yakan Yusuf, okuma yazma bilmez.

ÖRNEK ANILAR

Saf Oğlundan mektup gelince kendi okuyamadığı için kahvede okutan Yusuf, oğlunun okuma yazma öğrenmesine de şehirde iş bulmasına da çok heyecanlanır, ağlamaklı olur. Kahvede Halil bunu fırsat bilerek Yusuf'a Demokrat partiye geçmesini ve bu sayede hükümete olan vefa borcunu yerine getirmesini ister. Oysa alanan partililik işlerine girmek pek de aklına yatmaz ama eli mahkum ne derseler yapar. Oğlunun işlerinin de parti işleri ile yürüdüğüne inanan Yusuf teklifi düşünmeden kabul eder; "Girerik Halil, vallaha da billâha da girerik. Değil mi ki Demirkıratların sayesinde oğlum adam oldu, okuma yazma belledi, var olsunlar, sağ olsunlar!"

Umutlu İstanbul'a göç edecekleri büyük heyecan duyan İflahsızın Yusuf, karısından emanet kalan çocuklarını orda daha iyi yaşatacağına ve Memed gibi diğerlerinin de okuma yazma öğrenip iş sahibi olacağı hayali ile umutlanır; "Doğru söylüyordu eski muhtar. Gelecek seçimleri kazanırlarsa kendisi için iyi olmazdı. Hem canım nesine gerekti partililik? Partililik karın doyurmazdı. Karın doyuran zenaattı. Kendinin bileğindeki zenaattan oğlunda da vardı şimdi. Yarın kalkar İstanbul'a giderlerse öteki oğulları da büyür, onlar da duvarcı olurlar, hep birden çalışırlardı."

Bilmiş Daha şehre inmeden vapurda kurnaz bir adam tarafından paralarını kaybeden Yusuf, hala adamın kendisini kandırmadığını düşünür. Oğlu Memed her ne kadar babasını uyarsa da Yusuf kendinin yeterince kurnaz ve uyanık olduğunu düşünerek oğlundan daha bilmiş olduğunu kanıtlayamadığı için sinir olur; "Önden yürüyen oğluna âdetâ nefretle baktı. Bir an pişman olur gibi oldu buraya gelişine. Burası Çukurova değilmiş. Olmadığında ne vardı sanki? Fazladan denizi mi? İstanbul'un fazladan denizi varsa, Çukurova'nın da pamuğu vardı!"

Nasihatçi Bunca yıl çocuklarına nasihat etmekten her olaya karşı yaşadığı bir anı ile onlara bilgi vermek isteyen Yusuf, Memed'in okuma yazma bilmesi, okuyup öğrenmesi konusunda kendinden öte olmayacağını savunarak, yine oğluna öğüt vermeye çalışır; "-Bende bunca yaş yaşadım, dedi. Senin bildiklerini ben unuttum. Hey oğlum hey. Senin ağzın süt kokuyor. On olma dokuz istersin."

Takıntılı İflahsızın Yusuf, Ayşe'den hiç hazzetmez, bu nedenle de her fırsatta kıza kötü atflarda bulunmaktan çekinmez. Oğlunun kendine ettiklerini de düşündükçe ona inanmak yerine oğluna yardımcı olmayan Gafur ile bir de kendisi konuşmak ister. Zira Yusuf'a göre oğlu kesin haksızdır; "Ben bunca yaş yaşadım, iyiyi kötüden ayırt etmesini bilirim. Emmim ramı etlik dirdi ki, siz siz olun çocuklar, iğneyi kendinize batırın, çuvaldızı ele. Bir insan iğneyi kendine batıramazsa kulak asma. Kabahat mücerret benim oğlumdur. Yarın Gafur mapıstan çıksın, işin enini boyunu öğren de bak...Sonra şu Anşa. .. Oğlumu bana kayırıyor postal. Kız sen kaç paralık itsin de... Amma kabahat benim oğlumda. El kızına böyle yüz verir, elin ayı mı, kurt mu, ne idiği belirsizini tepene çıkarırsan böyle olur işte!"

Hırslı Oğlunun patronu Hüseyin Korkmaz ile aynı sofrada yemek yiyip içtikten sonra rahatlayıp, oğlunun bilmişliğine duyduğu siniri adama anlatan Yusuf, bir anda ağasından iş teklifi alır. Adam artık ne Gafur'u ne Memed'i istiyordu. Dükkanına Yusuf'u almak ister, Yusuf da çocuklarının bundan böyle kendinden yana olmayacağından emin olduğu için yaptığı şeyde fenalık görmez, hırsını Memed'in işini elinden alarak atar; "Sanki ağasıyla yengesinden yanaymış gibi geliyor, kendini bütün çocuklarının karşısında yalnız hissediyordu."

Bu his birden içinde öyle büyüdü ki, Ümmü 'den de, hattâ iki küçük oğlandan da nefret etti. Biliyordu bundan sonra yapacağını. Oğlu moğlu... Hiç kimseden medet, yardım yoktu.”

Bencil Yusuf, oğlunun patronuna türlü yalakalıkta bulunur. Adamın her dediğine gelen Yusuf sonunda oğlunun işsiz kalacağını düşünmeden kendi mutluluğuna odaklanır. Hüseyin Korkmaz'ın köşkünden de işinden de ayrılacak olan oğlunun durumuna çok sevinen Yusuf, kızının da gelinin yerine köşte hizmetçilik edeceğini hayal eder, kendisini evlendiği kadın uğruna terk eden oğlundan en iyi intikamını böyle alacağına inanır, kendini düşünür; “Yusuf'un ağzı açık kaldı. Demek durucu değillerdi? Bir bakıma iyi miydi ne? Anşa'nın yerine Ümmü, oğlunun yerine de kendi. Ooooh!”